

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2008
5. volební období

236.

USNESENÍ

výboru pro evropské záležitosti
z 33. schůze konané dne 3. dubna 2008

ke Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Příležitosti, přístup a solidarita: nová vize sociální Evropy v 21. století /kód dokumentu 15694/07, KOM(2007) 726 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti po vyslechnutí informace náměstka ministra práce a sociálních věcí MUDr. Mariána Hoška, po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Soni Markové a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Jozef Kochan v. r.
ověřovatel výboru

Soňa Marková v. r.
zpravodajka výboru

Petr Krill v. r.
místopředseda výboru

DOKUMENT 15694/07

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Příležitosti, přístup a solidarita: nová vize sociální Evropy v 21. století

- **KOM(2007) 726 v konečném znění, kód Rady 15694/07**

- **Právní základ:**
Dokument informační povahy.

- **Datum zaslání Radě EU:**
22. 11. 2007

- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
23. 11. 2007

- **Datum projednání ve VEZ:**
21. 2. 2008 (1. kolo)

- **Procedura:**
Dokument nepodléhá hlasování v Radě.

- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 12. 3. 2008, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 13. 3. 2008 prostřednictvím systému ISAP.

- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Sdělení není v rozporu s principem subsidiarity.

- **Odůvodnění a předmět:**
V reakci na změny probíhající v evropských společnostech, které se odrážejí i v sociální oblasti – v moderním rodinném životě, demografických trendech, postavení žen ve společnosti, sociální mobilitě, výskytu chudoby a nerovnosti a dalších oblastech – předložila Evropská komise v roce 2006 sdělení „*Program pro občany*“ (KOM(2006) 211), ve kterém navrhla provést inventarizaci společenské reality v Evropě a současně revizi fungování jednotného trhu. V tomto Programu Komise také mimo jiné ozřejmila na jedné straně potřebu Unie rozvíjet spolupráci v konzulárních záležitostech s cílem lépe chránit evropské občany ve třetích zemích a na straně druhé umožnit všem občanům Unie znát svá práva a mít k nim plný přístup.
V oblasti svobody, bezpečnosti a práva je pokračováním sdělení Komise o „Programu pro občany - sdělení o „provádění haagského programu cesta vpřed“¹. Toto sdělení obsahuje

¹ MEMO/06/254

výzvu Evropské rady z června pro hledání možností, jak „zlepšit proces rozhodování a opatření v oblasti svobody, bezpečnosti a práva na základě stávajících smluv“.

Touto cestou by měl být připraven základ pro budoucí sociální agendu Evropy se zaměřením na přístup a solidaritu. Evropská rada v červnu 2006 podpořila tento záměr Evropské komise a požádala ji, aby provedla zhodnocení společenské situace v Evropské unii s ohledem na otázky přístupu a příležitosti.²

V únoru 2007 byl pak jako podklad k veřejné konzultaci Úřadem poradců pro evropskou politiku (BEPA - Bureau of European Policy Advisers) Evropské komise připraven konzultační dokument „*Sociální realita Evropy*“ (KOM (2007) 63). Tento dokument se snažil podnítit diskusi především o otázkách týkajících se oblasti dobrých životních podmínek, příležitostí a přístupu, zaměstnání a pracoviště, společnosti a společenských vztahů. Snaží se nastolit otázky typu: „Co rozumíte pod pojmem dobré životní podmínky („well-being“)?“, „Jaké jsou nejvýznamnější faktory pro udržení anebo zvýšení příležitostí

v dnešní společnosti (vzdělání, sociální postavení, bohatství, zdraví, veřejné služby atd.)?“, „Jaké jsou hlavní překážky při hledání dobré práce?“, „Jaký je sociální dopad měnících se hodnot, mění se role žen a mužů a jiné úlohy mužů?“, „Jaké překážky musí společnost překonávat na cestě za šťastným rodinným životem a může vláda učinit něco, aby tyto překážky odbourala?“

V listopadu 2007 pak předložila Evropská komise v rámci balíku dokumentů k revizi vnitřního trhu projednávané sdělení „*Příležitosti, přístup a solidarita: směrem k nové sociální vizi pro Evropu 21. století*“ (KOM(2007)726). Cílem tohoto sdělení bylo obohatit probíhající debatu o evropské sociální realitě tím, že nabídne zpracování předcházejících analýz a nabídne odpovědi. Reakce na tuto vizi pak mají přispět právě k přípravě nové sociální agendy.

- **Obsah a dopad:**

V tomto dokumentu je především vymezeno několik prioritních oblastí, na které je třeba se soustředit tak, aby byl využit co nejlépe potenciál všech:

- ◆ *Investice do mládeže*
- ◆ *Investice do uspokojujících kariér*
- ◆ *Investice do účasti občanů, kultury a dialogu*
- ◆ *Investice do mobility a úspěšné integrace*
- ◆ *Investice do aktivního začlenění a nediskriminace*
- ◆ *Investice do rovnosti žen a mužů*
- ◆ *Investice do delšího a zdravějšího života*

V celé EU vzniká nová sociální vize, jak nejlépe podpořit blaho občanů v kontextu současných změn. Tato vize odráží stále rozšířenější názor, že společnost sice nedokáže

² V rámci této iniciativy byl činný i Úřad poradců pro evropskou politiku, který ve své práci nejprve zkoumal hlavní motory sociálních transformací evropských společností minulé generace. Pro zakládající členské státy se tím miní období od konce poválečných „trentes glorieuses“, (Jean Fourastié: „Slavných třicet let: aneb neviditelná revoluce v letech 1946 až 1975“. Paris, Fayard. (1979)) kdy se růst zpomalil a několik států začalo mít vážné potíže s nezaměstnaností.

všem svým občanům zajistit rovné výsledky, musí však o to rozhodněji podporovat rovné příležitosti.

Základem této nové koncepce jsou:

- **Příležitosti** – dobře vstoupit do života a rozvíjet svůj osobní potenciál;
- **Přístup** – nové a účinnější způsoby k získání vzdělání, postupu na trhu práce, získání kvalitní zdravotní péče a sociálního zabezpečení a účasti na kulturním a společenském životě;
- **Solidarita** – podporovat sociální soudržnost a sociální udržitelnost a zajistit, aby nikdo nezůstal stranou.

Hlavní odpovědnost za politické změny, které jsou potřebné k uskutečnění této vize, nesou členské státy. Opatření na úrovni EU budou podle zásady solidarity a proporcionality přijata jen tehdy, přinesou-li prokazatelně vyšší hodnotu.

Klíčové výzvy a okolnosti, kterým se musí současná Evropa postavit, jsou především její rychlý vývoj včetně toho, že se Evropané dožívají vyššího věku, čelí nebývalým změnám ve struktuře rodiny, směřují k rovnosti žen a mužů a přizpůsobují se novým modelům v oblasti mobility a rozmanitosti. Další součástí „nové evropské reality“ je podle projednávaného sdělení globalizace, technologický pokrok a hospodářský vývoj, které nejen že ovlivňují náš život a práci, ale nabízejí také nové pracovní příležitosti, vyžadují nové dovednosti a znalosti a urychlují tempo změn. A v neposlední řadě jsou to i změny uvnitř samotné Unie, ta se díky svému rozšíření na 500 milionů občanů stala mnohem rozmanitější a přistoupení nových členských států pomohlo stabilizovat i sousední země.

V nastíněných sedmi klíčových oblastech, na které je třeba se soustředit jako první, se v oblasti investic do mládeže v projednávaném dokumentu zmiňuje nutnost nových inovativních přístupů. Pečlivou pozornost je přitom třeba věnovat zlepšení zařízení pro péči o děti a vzdělávacích zařízení pro malé děti, úpravě školních osnov, snižování počtu předčasných odchodů ze školy a usnadnění přístupu mladých lidí na trh práce, k ubytování a financování.

Ve sféře „Investic do uspokojujících kariér“ se zmiňuje nutnost zpružnit trhy práce a poskytovat nezbytné pobídky a záruky, které by zaměstnancům a podnikům umožnily úspěšně se přizpůsobit změnám a využívat různorodější pracovní životy v jejich prospěch. V této souvislosti je znovu zmíněna koncepce „flexicurity“, která by mimo jiné měla umožnit jednotlivým lidem vstupovat na trh práce, rozvíjet se a déle se na něm udržet tím, že jim v průběhu celé kariéry zajistí hladké přechody.

Dále jsou zmíněny důsledky stárnoucí společnosti, které se začínají projevovat novými zdravotními a sociálními riziky, jež mají dalekosáhlé dopady na systémy sociálního zabezpečení. Tyto změny však také otevírají nové možnosti k rozšiřování inovativních služeb, zboží a technologií, např. v oblasti péče o starší osoby, které mají mimořádný potenciál pro růst a zaměstnanost. Na členské státy je pak apelováno, aby využily současnou dobrou hospodářskou situaci k zavedení udržitelných reforem.

Za další investici do lidského a sociálního kapitálu našich společností je označena „Investice do rovnosti žen a mužů“. V této souvislosti se v projednávaném dokumentu zdůrazňuje, že právě na ženy mohou neúměrně dopadnout nové povinnosti v oblasti péče související se stárnutím obyvatelstva. Z hlediska sloučení pracovních, soukromých a rodinných aspektů jsou za nejdůležitější body považovány mimo snížení platových rozdílů a přezkumu daňových systémů s cílem zlepšit pracovní pobídky, i rozvoj cenově dostupné a přístupné péče o děti a starší osoby a rozšíření podmínek vstřícných k rodinám na pracovištích, a to včetně pružnější úpravy pracovní doby.

Za další důležitou součást nové vize sociální Evropy jsou označeny investice do aktivního začlenění a nediskriminace, které by měly přinést účinný a rovný přístup k zaměstnání, celoživotnímu učení, sociálním a zdravotním službám.

Za další společenský fenomén, který ovlivňuje současnost Evropy, je označována vyšší míra mobility mladých Evropanů. Tento jev pak také klade vyšší nároky na lepší integraci přistěhovalců.

K soudržnosti a solidaritě evropských společností také může přispět aktivní účast Evropanů na společných činnostech, jako je kultura, sport, občanské a politické dění, dobrovolná práce a občanská angažovanost, které hrají významnou úlohu v posilování sociální soudržnosti.

- **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

b e r e n a v ě d o m í Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Příležitosti, přístup a solidarita: nová vize sociální Evropy v 21. století.

Jozef Kochan v. r.
ověřovatel výboru

Soňa Marková v. r.
zpravodajka výboru

Petr Krill v. r.
místopředseda výboru